

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 16ης Νοεμβρίου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Επείγουσα προδικαστική διαδικασία – Άρθρο 50 ΣΕΕ – Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας – Άρθρο 217 ΣΛΕΕ – Συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας με το Ηνωμένο Βασίλειο – Πρωτόκολλο αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης – Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ – Διατήρηση με τη Συμφωνία αποχώρησης, ως μεταβατικού μέτρου, του καθεστώτος του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο – Εφαρμογή, στο πλαίσιο ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, των διατάξεων σχετικά με τον μηχανισμό παράδοσης που θεσπίστηκε με τη Συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας με το Ηνωμένο Βασίλειο – Καθεστώτα δεσμευτικά για την Ιρλανδία»

Στην υπόθεση C-479/21 PPU,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο, Ιρλανδία) με απόφαση της 31ης Ιουλίου 2021, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Αυγούστου 2021, στο πλαίσιο διαδικασιών σχετικών με την εκτέλεση ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης τα οποία εκδόθηκαν κατά των

SN,

SD

παρισταμένων των:

Governor of Cloverhill Prison,

Ιρλανδίας,

AttorneyGeneral,

Governor of Mountjoy prison,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, L. Bay Larsen, Αντιπρόεδρο, A. Arabadjiev, E. Regan, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, I. Ziemele και J. Passer, προέδρους τμήματος, M. Ilešič, J.-C. Bonichot, M. Safjan (εισηγητή), F. Biltgen, N. Piçarra, L. S. Rossi και N. Wahl, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: M. Ferreira, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 27ης Σεπτεμβρίου 2021,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο SN, εκπροσωπούμενος από τους M. Hanahoe και R. Purcell, solicitors, τον S. Guerin και την C. Donnelly, SC, καθώς και από τους M. Lynam και S. Brittain, barristers,
- ο SD, εκπροσωπούμενος από τον C. Mulholland, solicitor, τον S. Guerin και την C. Donnelly, SC, τους M. Lynam και S. Brittain, barristers, καθώς και από την E. Walker, BL,
- η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τον P. Gallagher καθώς και από τις A. Morrissey και C. McMahon, επικουρούμενους από την M. Gray και τον R. Kennedy, SC, καθώς και από τις A. de Carroll, L. Masterson και H. Godfrey, BL,
- το Βασίλειο της Δανίας, εκπροσωπούμενο από την L. Teilgård,
- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενο από τους A. Ștefănuț, K. Pleśniak και A. Αντωνιάδη, καθώς και από την J. Ciantar,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους H. Leupold, L. Baumgart και H. Krämer,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 9ης Νοεμβρίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 50 ΣΕΕ, του άρθρου 217 ΣΛΕΕ, του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες ΕΕ και ΛΕΕ (στο εξής: πρωτόκολλο αριθ. 21), της Συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2020, L 29, σ. 7, στο εξής: Συμφωνία αποχώρησης), καθώς και της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου (ΕΕ 2021, L 149, σ. 10, στο εξής: ΣΕΣ).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της εκτέλεσης στην Ιρλανδία δύο ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης που είχαν εκδοθεί από τις δικαστικές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας κατά του SD, για την εκτέλεση ποινής, και κατά του SN, για την άσκηση ποινικής δίωξης, αντιστοίχως.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Οι Συνθήκες

- 3 Το άρθρο 50 ΣΕΕ ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να αποχωρήσει από την Ένωση, σύμφωνα με τους εσωτερικούς συνταγματικούς του κανόνες.

2. Το κράτος μέλος που αποφασίζει να αποχωρήσει γνωστοποιεί την πρόθεσή του στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Υπό το πρίσμα των προσανατολισμών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Ένωση προβαίνει σε διαπραγματεύσεις και συνάπτει με το εν λόγω κράτος συμφωνία που καθορίζει τις λεπτομερείς ρυθμίσεις για την αποχώρησή του, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο των μελλοντικών του σχέσεων με την Ένωση. Η διαπραγμάτευση της συμφωνίας αυτής γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 3, [ΣΛΕΕ]. Η συμφωνία συνάπτεται εξ ονόματος της Ένωσης από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, μετά από την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

3. Οι Συνθήκες παύουν να ισχύουν στο εν λόγω κράτος από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης ή, ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, δύο έτη μετά τη γνωστοποίηση που μνημονεύεται στην παράγραφο 2, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε συμφωνία με το εν λόγω κράτος μέλος, αποφασίσει ομόφωνα την παράταση της προθεσμίας αυτής.

4. Για τους σκοπούς των παραγράφων 2 και 3, το μέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου που αντιπροσωπεύει το αποχωρούν κράτος μέλος δεν συμμετέχει ούτε στις συζητήσεις ούτε στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή του Συμβουλίου που το αφορούν.

Η ειδική πλειοψηφία ορίζεται βάσει του άρθρου 238, παράγραφος 3, στοιχείο β), [ΣΛΕΕ].

5. Εάν το κράτος που αποχώρησε από την Ένωση ζητήσει την εκ νέου προσχώρησή του, η αίτηση αυτή υπόκειται στη διαδικασία του άρθρου 49.»

- 4 Το άρθρο 82 ΣΛΕΕ, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο V, σχετικά με τον «[χ]ώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης» (στο εξής: ΧΕΑΔ), του τρίτου μέρους της Συνθήκης αυτής, ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Η δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις στην Ένωση θεμελιώνεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών και περιλαμβάνει την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών στους τομείς που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και στο άρθρο 83.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα που αφορούν:

[...]

δ) τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών ή άλλων ισοδύναμων αρχών των κρατών μελών κατά την άσκηση ποινικών διώξεων και την εκτέλεση των αποφάσεων.»

- 5 Το άρθρο 217 ΣΛΕΕ περιλαμβάνεται στον σχετικό με τις «[δ]ιεθνείς συμφωνίες» τίτλο V του αφορώντος την εξωτερική δράση της Ένωσης πέμπτου μέρους της εν λόγω Συνθήκης και προβλέπει τα εξής:

«Η Ένωση δύναται να συνάπτει, με μια ή περισσότερες τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, συμφωνίες που συνιστούν σύνδεση, η οποία συνεπάγεται αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις, κοινές δράσεις και ειδικές διαδικασίες.»

Το πρωτόκολλο αριθ. 21

- 6 Το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 3, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στη θέσπιση από το Συμβούλιο προτεινόμενων μέτρων βάσει του τρίτου μέρους, τίτλος V, [ΣΛΕΕ]. Για αποφάσεις του Συμβουλίου, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται ομόφωνα, απαιτείται ομοφωνία των μελών του Συμβουλίου, εξαιρουμένων των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η ειδική πλειοψηφία ορίζεται βάσει του άρθρου 238, παράγραφος 3, [ΣΛΕΕ].»

- 7 Το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου αυτού προβλέπει τα εξής:

«Κατ' ακολουθίαν του άρθρου 1 και με την επιφύλαξη των άρθρων 3, 4 και 6, διατάξεις του τρίτου μέρους, τίτλος V, της Συνθήκης [ΛΕΕ] μέτρα θεσπιζόμενα δυνάμει του τίτλου αυτού, διατάξεις οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας συναπτομένης από την Ένωση δυνάμει του τίτλου αυτού και αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ερμηνεία τέτοιων διατάξεων ή μέτρων, δεν έχουν δεσμευτική ισχύ ούτε εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο ή την Ιρλανδία· αυτές οι διατάξεις, μέτρα ή αποφάσεις δεν θίγουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εν λόγω κρατών, ούτε θίγουν κατά κανένα τρόπο ούτε το κοινοτικό κεκτημένο ούτε το κεκτημένο της Ένωσης και ούτε αποτελούν μέρος του δικαίου της Ένωσης, όπως εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.»

- 8 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω πρωτοκόλλου προβλέπει τα ακόλουθα:

«Το Ηνωμένο Βασίλειο ή η Ιρλανδία μπορούν, εντός τριών μηνών από την υποβολή στο Συμβούλιο πρότασης ή πρωτοβουλίας βάσει του τρίτου μέρους, τίτλος V, της Συνθήκης [ΛΕΕ] να γνωστοποιούν γραπτώς στον Πρόεδρο του Συμβουλίου ότι επιθυμούν να συμμετάσχουν στη θέσπιση και εφαρμογή οποιωνδήποτε τέτοιων προτεινόμενων μέτρων, κατόπιν δε τούτου δικαιούνται να το πράξουν.»

- 9 Το άρθρο 4α του ιδίου πρωτοκόλλου ορίζει τα εξής:

«1. Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία και όσον αφορά τα μέτρα που προτείνονται ή θεσπίζονται σύμφωνα με το τρίτο μέρος, τίτλος V της Συνθήκης [ΛΕΕ] για την τροποποίηση υφισταμένου μέτρου από το οποίο δεσμεύονται.

2. Ωστόσο, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το Συμβούλιο, αποφασίζοντας βάσει προτάσεως της Επιτροπής, κρίνει ότι η μη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου ή της Ιρλανδίας στο τροποποιημένο κείμενο υφισταμένου μέτρου καθιστά μη λειτουργική την εφαρμογή του εν λόγω μέτρου σε άλλα κράτη μέλη ή την Ένωση, το Συμβούλιο δύναται να καλέσει τα δύο κράτη μέλη να προβούν σε γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 3 ή 4. Για τους σκοπούς του άρθρου 3, νέα περίοδος δύο μηνών αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία κατά την οποία το Συμβούλιο λαμβάνει την εν λόγω απόφαση.

[...]»

- 10 Το άρθρο 6 του ως άνω πρωτοκόλλου ορίζει τα εξής:

«Εάν, σε περιπτώσεις που αναφέρονται στο παρόν Πρωτόκολλο, μέτρο που θεσπίζεται από το Συμβούλιο δυνάμει του τρίτου μέρους, τίτλος V, της Συνθήκης [ΛΕΕ], έχει δεσμευτική ισχύ για το Ηνωμένο Βασίλειο ή την Ιρλανδία, οι σχετικές διατάξεις των Συνθηκών, εφαρμόζονται για το εν λόγω κράτος ως προς το μέτρο αυτό.»

Η Συμφωνία αποχώρησης

- 11 Το άρθρο 62 της Συμφωνίας αποχώρησης περιλαμβάνεται στο περιέχον τις «[δ]ιατάξεις διαχωρισμού» τρίτο μέρος της και φέρει τον τίτλο «Εν εξελίξει διαδικασίες δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις». Το άρθρο αυτό ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και στα κράτη μέλη σε περιπτώσεις στις οποίες εμπλέκεται το Ηνωμένο Βασίλειο, οι ακόλουθες πράξεις εφαρμόζονται ως εξής:

[...]

β) η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου [, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1),] εφαρμόζεται σε σχέση με τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης όταν το καταζητούμενο πρόσωπο συλλαμβάνεται πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου προς τον σκοπό της εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ανεξάρτητα από την απόφαση της δικαστικής αρχής εκτέλεσης ως προς το κατά πόσον είναι σκόπιμο το καταζητούμενο πρόσωπο να παραμείνει υπό κράτηση ή να απολυθεί προσωρινά·

[...]».

- 12 Το άρθρο 126 της Συμφωνίας αυτής περιλαμβάνεται στο σχετικό με τη «[μ]εταβατική περίοδο» τέταρτο μέρος της, φέρει τον τίτλο «Μεταβατική περίοδος» και προβλέπει τα εξής:

«Προβλέπεται μεταβατική περίοδος ή περίοδος υλοποίησης, η ημερομηνία έναρξης της οποίας είναι η ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας και η ημερομηνία λήξης της η 31η Δεκεμβρίου 2020.»

- 13 Το άρθρο 127 της εν λόγω Συμφωνίας, το οποίο επιγράφεται «Πεδίο εφαρμογής της μεταβατικής περιόδου», περιλαμβάνεται στο τέταρτο μέρος και προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, το δίκαιο της Ένωσης εφαρμόζεται για το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

[...]

6. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, οποιαδήποτε αναφορά στα κράτη μέλη η οποία περιλαμβάνεται στο εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1 δίκαιο της Ένωσης, μεταξύ άλλων όπως υλοποιείται και εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη, θεωρείται ότι καλύπτει και το Ηνωμένο Βασίλειο.

[...]».

- 14 Το άρθρο 185 της ίδιας Συμφωνίας περιλαμβάνεται στο περιέχον τις «[θ]εσμικές και τελικές διατάξεις» έκτο μέρος της και φέρει τον τίτλο «Έναρξη ισχύος και εφαρμογή». Το άρθρο αυτό προβλέπει στο τέταρτο εδάφιο τα ακόλουθα:

«Το δεύτερο και το τρίτο μέρος, με εξαίρεση το άρθρο 19, το άρθρο 34 παράγραφος 1, το άρθρο 44 και το άρθρο 96 παράγραφος 1, καθώς και ο τίτλος I του έκτου μέρους και τα άρθρα 169 έως 181, εφαρμόζονται από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.»

Η ΣΕΣ

- 15 Η αιτιολογική σκέψη 23 της ΣΕΣ έχει ως εξής:

«Εκτιμώντας ότι η συνεργασία μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ένωσης όσον αφορά την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων και την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της αποτροπής τους, θα επιτρέψει την ενίσχυση της ασφάλειας του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ένωσης».

- 16 Το άρθρο 1 της Συμφωνίας αυτής έχει τον τίτλο «Σκοπός» και ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα συμφωνία θέτει τη βάση για μια ευρεία σχέση μεταξύ των Μερών, σε ένα πλαίσιο ευημερίας και καλής γειτονίας που χαρακτηρίζεται από στενές ειρηνικές σχέσεις βασιζόμενες στη συνεργασία, με σεβασμό στην αυτονομία και την κυριαρχία των Μερών.»

- 17 Το άρθρο 2 της εν λόγω Συμφωνίας, το οποίο επιγράφεται «Συμπληρωματικές συμφωνίες», προβλέπει τα εξής:

«1. Σε περίπτωση που η Ένωση και το Ηνωμένο Βασίλειο συνάψουν άλλες διμερείς συμφωνίες μεταξύ τους, οι συμφωνίες αυτές συνιστούν συμπληρωματικές συμφωνίες στην παρούσα συμφωνία, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στις εν λόγω συμφωνίες. Οι εν λόγω συμπληρωματικές συμφωνίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των συνολικών διμερών σχέσεων που διέπονται από την παρούσα συμφωνία και συνιστούν τμήμα του συνολικού πλαισίου.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης:

α) στις συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου, αφετέρου· και

β) στις συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου, αφετέρου.»

18 Το άρθρο 6 της ΣΕΣ, με τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει στην παράγραφο 1, στοιχείο ζ', ότι ως «μεταβατική περίοδος», για τους σκοπούς εφαρμογής της ίδιας συμφωνίας, νοείται η μεταβατική περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 126 της Συμφωνίας αποχώρησης.

19 Το τρίτο μέρος της ΣΕΣ φέρει τον τίτλο «Συνεργασία στον τομέα επιβολής του νόμου και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις» και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον τίτλο VII, ο οποίος επιγράφεται «Παράδοση» και περιλαμβάνει τα άρθρα 596 έως 632 της Συμφωνίας αυτής.

20 Το άρθρο 596 της εν λόγω Συμφωνίας φέρει τον τίτλο «Στόχος» και προβλέπει τα εξής:

«Στόχος του παρόντος τίτλου είναι να διασφαλίσει ότι το σύστημα έκδοσης μεταξύ, αφενός των κρατών μελών και αφετέρου του Ηνωμένου Βασιλείου, βασίζεται σε έναν μηχανισμό παράδοσης βάσει εντάλματος σύλληψης σύμφωνα με τους όρους του παρόντος τίτλου.»

21 Το άρθρο 632 της ως άνω Συμφωνίας φέρει τον τίτλο «Εφαρμογή σε υφιστάμενα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης» και προβλέπει τα εξής:

«Ο παρών τίτλος εφαρμόζεται όσον αφορά τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που εκδίδονται σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο [2002/584] από κάποιο κράτος πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, όταν ο καταζητούμενος δεν έχει συλληφθεί με σκοπό την εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.»

Το ιρλανδικό δίκαιο

22 Ο European Arrest Warrant Act 2003 (νόμος του 2003 περί του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης) μετέφερε στην ιρλανδική έννομη τάξη την απόφαση-πλαίσιο 2002/584. Το άρθρο 3 του νόμου αυτού επιτρέπει στον Υπουργό Εξωτερικών να προσδιορίζει με υπουργική απόφαση, στο πλαίσιο των σκοπών του εν λόγω νόμου, ένα κράτος μέλος το οποίο έχει θέσει σε εφαρμογή, με την εθνική νομοθεσία του, την ως άνω απόφαση-πλαίσιο. Η European Arrest Warrant Act, 2003 (Designated Member States) Order 2004 [υπουργική απόφαση του 2004 σχετικά με τον νόμο του 2003 περί του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ορισθέντα κράτη μέλη)] προσδιόρισε το Ηνωμένο Βασίλειο για τους σκοπούς του άρθρου 3 του νόμου του 2003 περί του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

23 Δυνάμει του European Arrest Warrant (Application to Third Countries amendment) and Extradition (Amendment) Act 2012 [νόμου του 2012 περί του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (εφαρμογή σε τρίτες χώρες και τροποποίηση) και έκδοσης (τροποποίηση)] ο Υπουργός Εξωτερικών μπορεί να διατάξει την εφαρμογή του νόμου του 2003 περί του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης σε τρίτη χώρα, εφόσον, όπως διευκρινίζει το άρθρο 2, παράγραφος 3, του νόμου αυτού, υφίσταται συμφωνία μεταξύ της εν λόγω τρίτης χώρας και της Ένωσης για την παράδοση προσώπων που καταζητούνται για δίωξη ή ποινικό κολασμό.

- 24 Για την εφαρμογή, όσον αφορά τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που εξέδωσε δικαστική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου, των διατάξεων της Συμφωνίας αποχώρησης σχετικά με τη διατήρηση της ισχύος της απόφασης-πλαίσιου 2002/584 κατά τη μεταβατική περίοδο, αφενός, και της διάταξης της ΣΕΣ που προβλέπει την εφαρμογή του μηχανισμού παράδοσης τον οποίο καθιερώνει ο τίτλος VII του τρίτου μέρους της τελευταίας αυτής συμφωνίας σε ορισμένα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης εκδοθέντα πριν από τη λήξη της μεταβατικής αυτής περιόδου, αφετέρου, η Ιρλανδία θέσπισε διαδοχικά:
- τη European Arrest Warrant Act, 2003 (Designated Member State) (Amendment) Order 2020 [υπουργική απόφαση του 2020 σχετικά με τον νόμο του 2003 περί του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ορισθέντα κράτη μέλη) (τροποποίηση)] και τον Withdrawal of the United Kingdom from the European Union (consequential Provisions) Act, 2019 [νόμο του 2019 περί της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (συνακόλουθες διατάξεις)], σχετικά με τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που εκδόθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και αφορούν πρόσωπα που συνελήφθησαν πριν από τη λήξη της ίδιας περιόδου·
 - τη European Arrest Warrant (Application to Third Countries) (United Kingdom) Order 2020 [υπουργική απόφαση του 2020 σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (εφαρμογή σε τρίτες χώρες) (Ηνωμένο Βασίλειο)], σχετικά με τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που εκδόθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και αφορούν πρόσωπα που δεν έχουν ακόμη συλληφθεί κατά τη λήξη της περιόδου αυτής.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 25 Στις 9 Σεπτεμβρίου 2020, ο SD συνελήφθη στην Ιρλανδία δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εκδοθέντος από τις δικαστικές αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου στις 20 Μαρτίου 2020, προκειμένου να εκτίσει στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας οκτώ ετών. Ο SN συνελήφθη στην Ιρλανδία στις 25 Φεβρουαρίου 2021 δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εκδοθέντος από τις ίδιες αρχές στις 5 Οκτωβρίου 2020, προκειμένου να διωχθεί για ποινικά αδικήματα. Οι ενδιαφερόμενοι τέθηκαν υπό προσωρινή κράτηση στην Ιρλανδία, εν αναμονή της απόφασης περί παράδοσής τους στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, και παραμένουν υπό κράτηση.
- 26 Στις 16 Φεβρουαρίου 2021 και στις 5 Μαρτίου 2021, αντιστοίχως, ο SD και ο SN προσέφυγαν ενώπιον του High Court (ανώτερου δικαστηρίου, Ιρλανδία) ζητώντας να εξεταστεί, κατ' ουσίαν, η νομιμότητα της κράτησής τους, υποστηρίζοντας ότι η Ιρλανδία δεν μπορούσε πλέον να εφαρμόζει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης στις σχέσεις της με το Ηνωμένο Βασίλειο. Το δικαστήριο αυτό, αφού διαπίστωσε ότι η κράτηση των ενδιαφερομένων ήταν νόμιμη, απέρριψε τις αιτήσεις απόλυσής τους. Κατόπιν αυτού, οι ενδιαφερόμενοι άσκησαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου δύο χωριστές αιτήσεις αναιρέσεως.
- 27 Κατά το αιτούν δικαστήριο, ο νόμος του 2003 περί του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ο οποίος μεταφέρει στο ιρλανδικό δίκαιο την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, μπορεί να εφαρμοστεί σε τρίτη χώρα εφόσον υφίσταται ισχύουσα συμφωνία μεταξύ της εν λόγω τρίτης χώρας και της Ένωσης για την παράδοση των καταζητούμενων προσώπων με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης ή τον ποινικό κολασμό. Ωστόσο, για να τύχει εφαρμογής η νομοθεσία αυτή, η επίμαχη συμφωνία πρέπει να έχει δεσμευτικό χαρακτήρα για την Ιρλανδία.

- 28 Επομένως, σε περίπτωση που οι διατάξεις της Συμφωνίας αποχώρησης και της ΣΕΣ που αφορούν το καθεστώς του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης δεν είναι δεσμευτικές για την Ιρλανδία, τα εθνικά μέτρα που προβλέπουν τη διατήρηση του εν λόγω καθεστώτος έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου είναι ανίσχυρα και, κατά συνέπεια, η συνέχιση της κράτησης των ενδιαφερομένων είναι παράνομη. Ως εκ τούτου, η νομιμότητα της κράτησης των ενδιαφερομένων εξαρτάται από το κατά πόσον η Συμφωνία αποχώρησης και η ΣΕΣ δεσμεύουν όντως την Ιρλανδία, πράγμα που θα μπορούσε να μην συμβαίνει, δεδομένου ότι οι εν λόγω συμφωνίες περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία εμπίπτουν στον ΧΕΑΔ, από τα οποία η Ιρλανδία εξαιρείται δυνάμει του πρωτοκόλλου αριθ. 21.
- 29 Κατά τον SN και τον SD, ούτε το άρθρο 50 ΣΕΕ ούτε το άρθρο 217 ΣΛΕΕ, που αποτελούν τη νομική βάση, αντιστοίχως, της Συμφωνίας αποχώρησης και της ΣΕΣ, μπορούν να αποτελέσουν το θεμέλιο για την ένταξη, στις συμφωνίες αυτές, μέτρων που εμπίπτουν στον ΧΕΑΔ. Κατά την άποψή τους, για καθεμία από τις εν λόγω συμφωνίες είναι αναγκαία η επίκληση του άρθρου 82, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο δ', ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι η προσθήκη της τελευταίας αυτής διάταξης στη νομική βάση των ως άνω συμφωνιών επιφέρει την εφαρμογή του πρωτοκόλλου αριθ. 21.
- 30 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ωστόσο ότι η Ιρλανδία συμμορφώθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584 σε χρόνο κατά τον οποίο το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ακόμη αναπόσπαστο μέρος του καθεστώτος που καθιερώθηκε με την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο. Συνεπώς, οι αντίστοιχες διατάξεις της Συμφωνίας αποχώρησης και της ΣΕΣ δεν επιβάλλουν νέες υποχρεώσεις όσον αφορά την Ιρλανδία αλλά προβλέπουν μάλλον τη συνέχιση της εφαρμογής των υφιστάμενων υποχρεώσεων. Επιπλέον, οι δύο συμφωνίες δεσμεύουν το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ένωση από πλευράς διεθνούς δικαίου.
- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο, Ιρλανδία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στα Δικαστήρια τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«Λαμβανομένου υπόψη ότι η Ιρλανδία διατηρεί την εθνική της κυριαρχία στο πλαίσιο του [ΧΕΑΔ] με την επιφύλαξη του δικαιώματός της προαιρετικής συμμετοχής στην εφαρμογή μέτρων που θεσπίζονται από την Ένωση στον τομέα αυτόν σύμφωνα με τον τίτλο V του τρίτου μέρους της ΣΛΕΕ·

λαμβάνομένου υπόψη ότι η προβλεφθείσα ουσιαστική νομική βάση της [Συμφωνίας αποχώρησης] (καθώς και της απόφασης για τη σύναψή της) είναι το άρθρο 50 ΣΕΕ·

λαμβάνομένου υπόψη ότι η προβλεφθείσα ουσιαστική νομική βάση της [ΣΕΣ] (καθώς και της απόφασης για τη σύναψή της) είναι το άρθρο 217 ΣΛΕΕ· και

λαμβάνομένου υπόψη ότι, κατά συνέπεια, δεν θεωρήθηκε ότι απαιτούνταν ή επιτρεπόταν η προαιρετική συμμετοχή της Ιρλανδίας και ότι, ως εκ τούτου, δεν ασκήθηκε το δικαίωμα προαιρετικής συμμετοχής:

[1)] Μπορούν οι διατάξεις της [Συμφωνίας αποχώρησης], οι οποίες προβλέπουν τη συνέχιση του καθεστώτος του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ΕΕΣ) αναφορικά με το Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη μεταβατική περίοδο που προβλέπεται από την εν λόγω Συμφωνία, να θεωρηθούν ότι δεσμεύουν την Ιρλανδία, λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού περιεχομένου τους για τον [ΧΕΑΔ];

[2]) Μπορούν οι διατάξεις της [ΣΕΣ], οι οποίες προβλέπουν τη συνέχιση του καθεστώτος του ΕΕΣ αναφορικά με το Ηνωμένο Βασίλειο μετά τη σχετική μεταβατική περίοδο, να θεωρηθούν ότι δεσμεύουν την Ιρλανδία, λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού περιεχομένου τους για τον [ΧΕΑΔ];»

Επί της επείγουσας διαδικασίας

- 32 Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε την εφαρμογή της επείγουσας προδικαστικής διαδικασίας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου και, επικουρικώς, την εφαρμογή της ταχείας διαδικασίας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 105 του Κανονισμού Διαδικασίας. Προς στήριξη του αιτήματός του, επικαλέστηκε, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι ο SN και ο SD στερούνται επί του παρόντος την ελευθερία τους εν αναμονή των αποφάσεων σχετικά με την παράδοσή τους στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου.
- 33 Πρέπει να επισημανθεί, πρώτον, ότι η υπό κρίση προδικαστική παραπομπή αφορά, κατ' ουσίαν, το ζήτημα αν τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που εκδίδονται δυνάμει της απόφασης-πλασίου 2002/584, η οποία εμπίπτει στους τομείς που διαλαμβάνονται στον σχετικό με τον ΧΕΑΔ τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ, πρέπει να εκτελεστούν από την Ιρλανδία. Κατά συνέπεια, η προδικαστική αυτή παραπομπή δύναται να εξεταστεί με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία.
- 34 Δεύτερον, πρέπει, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι το πρόσωπο το οποίο αφορά η υπόθεση της κύριας δίκης στερείται επί του παρόντος την ελευθερία του και ότι η συνέχιση της κράτησής του εξαρτάται από την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης [αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Openbaar Ministerie (Ανεξαρτησία της δικαστικής αρχής εκδόσεως του εντάλματος), C-354/20 PPU και C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 26ης Οκτωβρίου 2021, Openbaar Ministerie (Δικαίωμα ακρόασης από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης), C-428/21 PPU και C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, σκέψη 32].
- 35 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο SN και ο SD παραμένουν υπό κράτηση. Επιπλέον, υπό το πρίσμα των διευκρινίσεων που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, οι οποίες συνοψίζονται στη σκέψη 28 της παρούσας απόφασης, η συνέχιση της κράτησής τους στην Ιρλανδία εξαρτάται από την απόφαση που θα εκδώσει το Δικαστήριο στην υπόθεση αυτή, στο μέτρο που, σε συνάρτηση με την απάντηση που θα δοθεί, ο SN και ο SD είτε θα ανακτήσουν την ελευθερία τους είτε θα παραδοθούν στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου.
- 36 Υπό τις συνθήκες αυτές, το πρώτο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε στις 17 Αυγούστου 2021, κατόπιν πρότασης του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να δεχθεί το αίτημα του αιτούντος δικαστηρίου περί υπαγωγής της υπό κρίση αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην επείγουσα προδικαστική διαδικασία.
- 37 Αποφασίστηκε, επίσης, η παραπομπή της υπόθεσης στο τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 38 Με τα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν είναι δεσμευτικές για την Ιρλανδία, αφενός, οι διατάξεις της Συμφωνίας αποχώρησης που προβλέπουν τη διατήρηση του καθεστώτος του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου κατά τη μεταβατική περίοδο και, αφετέρου, η διάταξη της ΣΕΣ η οποία προβλέπει την εφαρμογή του καθεστώτος παράδοσης που θεσπίστηκε με τον τίτλο VII του τρίτου μέρους της εν λόγω συμφωνίας σε ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που εκδόθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και αφορούν πρόσωπα που δεν είχαν ακόμη συλληφθεί προς εκτέλεση των ενταλμάτων αυτών πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου.
- 39 Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι το αιτούν δικαστήριο δεν προσδιορίζει τις ειδικές διατάξεις των ως άνω συμφωνιών δυνάμει των οποίων πρέπει να εκτελεστούν τα επίμαχα στην κύρια δίκη ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που μπορούν να είναι χρήσιμα για την εκδίκαση της υπόθεσης της οποίας έχει επιληφθεί, ανεξαρτήτως του αν στα ερωτήματά του γίνεται μνεία των διατάξεων αυτών. Συναφώς, εναπόκειται στο Δικαστήριο να εξαγάγει, από το σύνολο των στοιχείων που παρέχει το εθνικό δικαστήριο και ιδίως από το σκεπτικό της απόφασης περί παραπομπής, εκείνα τα στοιχεία του δικαίου της Ένωσης που χρήζουν ερμηνείας, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς (πρβλ. αποφάσεις της 7ης Μαρτίου 2017, X και X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, σκέψη 39, και της 17ης Ιουνίου 2021, Simonsen & Weel, C-23/20, EU:C:2021:490, σκέψη 81).
- 40 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν, αφενός, το άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο β', σε συνδυασμό με το άρθρο 185, τέταρτο εδάφιο, της Συμφωνίας αποχώρησης και, αφετέρου, το άρθρο 632 της ΣΕΣ.
- 41 Ειδικότερα, το άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 185, τέταρτο εδάφιο, της Συμφωνίας αποχώρησης προβλέπουν τη διατήρηση της υποχρέωσης εκτέλεσης, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, των ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης που εκδόθηκαν σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584, όταν το καταζητούμενο πρόσωπο συλλαμβάνεται πριν από τη λήξη της περιόδου αυτής, η οποία καθορίζεται, με το άρθρο 126 της εν λόγω Συμφωνίας, στις 31 Δεκεμβρίου 2020.
- 42 Το δε άρθρο 632 της ΣΕΣ εξαρτά την εκτέλεση των ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης που εκδόθηκαν σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου από το καθεστώς παράδοσης που προβλέπει ο τίτλος VII του τρίτου μέρους της συμφωνίας αυτής, όταν το καταζητούμενο πρόσωπο δεν έχει συλληφθεί με σκοπό την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου.
- 43 Επομένως, πρέπει να εξακριβωθεί ειδικότερα σε σχέση, αφενός, με το άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο β', σε συνδυασμό με το άρθρο 185, τέταρτο εδάφιο, της Συμφωνίας αποχώρησης και, αφετέρου, με το άρθρο 632 της ΣΕΣ, αν η ένταξή τους στις συμφωνίες αυτές επιφέρει κατ' ανάγκην την εφαρμογή του πρωτοκόλλου αριθ. 21, με αποτέλεσμα την κατ' αρχήν μη εφαρμογή των ιδίων αυτών διατάξεων στην Ιρλανδία, υπό την επιφύλαξη της δυνατότητας που παρέχει το εν λόγω πρωτόκολλο στο ως άνω κράτος μέλος να συμμετέχει στα μέτρα που εμπίπτουν στο τρίτο μέρος, τίτλος V, της Συνθήκης ΛΕΕ.

- 44 Υπό τις συνθήκες αυτές και λαμβανομένων υπόψη των εξηγήσεων που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, διαπιστώνεται ότι, με τα ερωτήματά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν το άρθρο 50 ΣΕΕ, το άρθρο 217 ΣΛΕΕ και το πρωτόκολλο αριθ. 21 έχουν την έννοια ότι το άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο β', σε συνδυασμό με το άρθρο 185, τέταρτο εδάφιο, της Συμφωνίας αποχώρησης, καθώς και το άρθρο 632 της ΣΕΣ είναι δεσμευτικά για την Ιρλανδία.
- 45 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το πρωτόκολλο αριθ. 21 προβλέπει ότι η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στη θέσπιση από το Συμβούλιο μέτρων προτεινόμενων βάσει του τρίτου μέρους, τίτλος V, ΣΛΕΕ καθώς και ότι μέτρα θεσπιζόμενα δυνάμει του τίτλου αυτού και διατάξεις οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας συναπτομένης από την Ένωση δυνάμει του τίτλου αυτού δεν έχουν δεσμευτική ισχύ ούτε εφαρμόζονται στην Ιρλανδία, εκτός αν η ίδια αποφασίσει να συμμετάσχει στη θέσπιση των εν λόγω μέτρων ή να τα αποδεχθεί.
- 46 Εντούτοις, η Συμφωνία αποχώρησης και η ΣΕΣ συνήφθησαν όχι βάσει του εν λόγω τίτλου, αλλά βάσει του άρθρου 50, παράγραφος 2, ΣΕΕ και του άρθρου 217 ΣΛΕΕ, αντιστοίχως. Επομένως, πρέπει να καθοριστεί αν οι νομικές αυτές βάσεις ήταν αφ' εαυτών πρόσφορες για τη θεμελίωση, αφενός, της ένταξης στη Συμφωνία αποχώρησης διατάξεων σχετικών με τη διατήρηση της εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου 2002/584 σχετικά με ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης εκδοθέντα από το Ηνωμένο Βασίλειο και, αφετέρου, της ένταξης στη ΣΕΣ διάταξης που προβλέπει την εφαρμογή του καθεστώτος παράδοσης που θεσπίστηκε με τον τίτλο VII του τρίτου μέρους της τελευταίας αυτής συμφωνίας στην περίπτωση ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης που εκδόθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και αφορούν πρόσωπα που δεν είχαν ακόμη συλληφθεί κατά τη λήξη της περιόδου αυτής, ή αν, όπως υποστηρίζουν ο SD και ο SN, το άρθρο 82, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο δ', ΣΛΕΕ θα έπρεπε επίσης να περιλαμβάνεται στην ουσιαστική νομική βάση για τη σύναψη των εν λόγω συμφωνιών, με αποτέλεσμα την εφαρμογή του πρωτοκόλλου αριθ. 21.
- 47 Πράγματι, η νομική βάση μιας πράξης, της οποίας ο κατάλληλος χαρακτήρας εκτιμάται βάσει αντικειμενικών στοιχείων όπως είναι ο σκοπός και το περιεχόμενό της, είναι εκείνη που καθορίζει τα ενδεχομένως εφαρμοστέα πρωτόκολλα και όχι το αντίστροφο (απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2013, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-137/12, EU:C:2013:675, σκέψη 74).
- 48 Όσον αφορά, πρώτον, το άρθρο 50 ΣΕΕ, το οποίο έχει επιλεγεί ως νομική βάση για τη Συμφωνία αποχώρησης, από τις παραγράφους 2 και 3 αυτού προκύπτει ότι προβλέπει διαδικασία αποχώρησης, η οποία περιλαμβάνει, κατά πρώτον, τη γνωστοποίηση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της πρόθεσης αποχώρησης, κατά δεύτερον, τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνίας που ορίζει τις λεπτομέρειες της αποχώρησης, λαμβανομένων υπόψη των μελλοντικών σχέσεων μεταξύ του ενδιαφερόμενου κράτους και της Ένωσης και, κατά τρίτον, την καθεαυτήν αποχώρηση από την Ένωση κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της ως άνω συμφωνίας ή, ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, δύο έτη μετά τη γνωστοποίηση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, εκτός αν το τελευταίο, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, αποφασίσει ομόφωνα να παραταθεί η προθεσμία αυτή (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 49 Συνεπώς, το άρθρο 50 ΣΕΕ επιδιώκει διττό σκοπό, ήτοι, αφενός, να κατοχυρώσει το κυριαρχικό δικαίωμα κάθε κράτους μέλους να αποχωρήσει από την Ένωση και, αφετέρου, να δρομολογήσει μια διαδικασία ώστε να μπορεί η αποχώρηση να γίνεται συντεταγμένα (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 56).

- 50 Προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματικά ο σκοπός αυτός, το άρθρο 50, παράγραφος 2, ΣΕΕ απονέμει μόνο στην Ένωση αρμοδιότητα να προβαίνει σε διαπραγματεύσεις και να συνάπτει με το εν λόγω κράτος συμφωνία που καθορίζει τις λεπτομερείς ρυθμίσεις για την αποχώρησή του, δεδομένου ότι η συμφωνία αποσκοπεί στο να ρυθμίσει, σε όλους τους τομείς που εμπίπτουν στις Συνθήκες, το σύνολο των ζητημάτων που αφορούν τον διαχωρισμό μεταξύ της Ένωσης και του κράτους που αποχωρεί από αυτήν.
- 51 Επομένως, κατ' εφαρμογήν της αρμοδιότητας αυτής, η Ένωση μπόρεσε να διαπραγματευθεί και να συνάψει τη Συμφωνία αποχώρησης, η οποία προβλέπει, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο των σχέσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο, τη συνέχιση της εφαρμογής σημαντικού μέρους του κεκτημένου της Ένωσης, προκειμένου να περιοριστούν η αβεβαιότητα και, στο μέτρο του δυνατού, οι διαταράξεις που προκαλούνται από το γεγονός ότι, κατά την ημερομηνία αποχώρησης, οι Συνθήκες παύουν να εφαρμόζονται στο αποχωρούν κράτος, όπως προκύπτει από το σημείο 4 των κατευθυντήριων γραμμών που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά την έκτακτη σύνοδό του στις 29 Απριλίου 2017, κατόπιν της γνωστοποίησης στην οποία προέβη το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του άρθρου 50 ΣΕΕ.
- 52 Ειδικότερα, το άρθρο 127 της Συμφωνίας αποχώρησης προβλέπει ότι, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην ίδια Συμφωνία, το δίκαιο της Ένωσης, και ως εκ τούτου και η απόφαση-πλαίσιο 2002/584, εφαρμόζεται για το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 185, τέταρτο εδάφιο, της Συμφωνίας αποχώρησης, η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται, όσον αφορά τις σχέσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο, στις περιπτώσεις που διαλαμβάνονται στο άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ίδιας Συμφωνίας.
- 53 Εξάλλου, όπως εξέθεσε η γενική εισαγγελέας στα σημεία 52 και 53 των προτάσεών της, η διαδικασία για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών την οποία προβλέπει το άρθρο 218 ΣΛΕΕ ενδέχεται να μην είναι συμβατή με την προβλεπόμενη στο άρθρο 50, παράγραφοι 2 και 4, ΣΕΕ διαδικασία, παραδείγματος χάριν λόγω του ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 218 ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο συνάπτει τη συμφωνία αποφασίζοντας ομόφωνα και όχι, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της σύναψης συμφωνίας αποχώρησης, με ειδική πλειοψηφία, χωρίς μάλιστα να συμμετέχει ο εκπρόσωπος του κράτους μέλους που αποχωρεί.
- 54 Στο μέτρο όμως που η Συμφωνία αποχώρησης προορίζεται να καλύψει το σύνολο των τομέων και των ζητημάτων που μνημονεύονται στη σκέψη 50 της παρούσας απόφασης και δεδομένου ότι δεν μπορούν να προστίθενται στο άρθρο 50, παράγραφος 2, ΣΕΕ νομικές βάσεις οι οποίες προβλέπουν διαδικασίες μη συμβατές με τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 4 του εν λόγω άρθρου [πρβλ. απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Συμφωνία με την Αρμενία), C-180/20, EU:C:2021:658, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία], διαπιστώνεται ότι μόνον το άρθρο 50 ΣΕΕ, ως αυτοτελής νομική βάση και ανεξάρτητη από οποιαδήποτε άλλη νομική βάση προβλεπόμενη στις Συνθήκες, μπορεί να εγγυηθεί, στη Συμφωνία αποχώρησης, συνεπή διαχείριση όλων των τομέων που εμπίπτουν στις Συνθήκες, ώστε να διασφαλιστεί ότι η αποχώρηση θα λάβει χώρα ομαλώς.
- 55 Διευκρινίζεται επίσης ότι το άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συμφωνίας αποχώρησης αφορά μέτρα που ήταν δεσμευτικά στο έδαφος της Ιρλανδίας πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συμφωνίας αυτής. Η προσθήκη, όμως, του άρθρου 82, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο δ', ΣΛΕΕ στην ουσιαστική νομική βάση για τη θεμελίωση της Συμφωνίας αποχώρησης θα μπορούσε να δημιουργήσει αβεβαιότητα, καθότι λόγω της απορρέουσας εφαρμογής του πρωτοκόλλου αριθ. 21 η Ιρλανδία, η οποία είχε επιλέξει να δεσμεύεται από το

καθεστώς του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου, θα αντιμετωπιζόταν ως εάν ουδέποτε είχε συμμετάσχει στο καθεστώς αυτό. Μια τέτοια κατάσταση δυσχερώς θα συμβιβαζόταν με τον εκτεθέντα στη σκέψη 51 της παρούσας απόφασης σκοπό του περιορισμού της αβεβαιότητας και των διαταράξεων, στο πλαίσιο μιας ομαλής αποχώρησης.

- 56 Επομένως, δεδομένου ότι το άρθρο 50, παράγραφος 2, ΣΕΕ αποτελούσε τη μοναδική κατάλληλη νομική βάση για τη σύναψη της Συμφωνίας αποχώρησης, οι διατάξεις του πρωτοκόλλου αριθ. 21 δεν μπορούσαν να τύχουν εφαρμογής στο πλαίσιο αυτό.
- 57 Όσον αφορά, δεύτερον, το άρθρο 217 ΣΛΕΕ, το οποίο έχει επιλεγεί ως νομική βάση για τη ΣΕΣ, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι παρέχει στην Ένωση την αρμοδιότητα να διασφαλίζει την εκπλήρωση των δεσμεύσεων της έναντι των τρίτων κρατών σε όλους τους τομείς που καλύπτονται από τη Συνθήκη ΛΕΕ (απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, C-81/13, EU:C:2014:2449, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 58 Επομένως, οι συμφωνίες που συνάπτονται βάσει της ως άνω διάταξης μπορούν να περιλαμβάνουν κανόνες που αφορούν όλους τους τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ένωσης. Δεδομένου ότι η Ένωση έχει, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο ι', ΣΛΕΕ, συντρέχουσα αρμοδιότητα όσον αφορά τον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ, μέτρα που εμπίπτουν σε αυτόν τον τομέα αρμοδιότητας μπορούν να περιληφθούν σε συμφωνία σύνδεσης βάσει του άρθρου 217 ΣΛΕΕ, όπως η ΣΕΣ.
- 59 Δεδομένου ότι δεν αμφισβητείται ότι ο μηχανισμός παράδοσης ο οποίος καθιερώνεται από τον τίτλο VII του τρίτου μέρους της ΣΕΣ και εφαρμόζεται στα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που διαλαμβάνονται στο άρθρο 632 της ΣΕΣ εμπίπτει όντως σε αυτόν τον τομέα αρμοδιότητας, πρέπει να εξεταστεί αν η ένταξη ενός τέτοιου μηχανισμού σε συμφωνία σύνδεσης απαιτεί επιπλέον την προσθήκη ειδικής νομικής βάσης, όπως το άρθρο 82, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο δ', ΣΛΕΕ.
- 60 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει βεβαίως κρίνει ότι το Συμβούλιο μπορεί, βάσει του άρθρου 217 ΣΛΕΕ, να θεσπίζει πράξεις στο πλαίσιο συμφωνίας σύνδεσης μόνον εφόσον η οικεία πράξη εμπίπτει σε τομέα συγκεκριμένης αρμοδιότητας της Ένωσης και στηρίζεται επίσης στη νομική βάση που αντιστοιχεί στον τομέα αυτόν (πρβλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, C-81/13, EU:C:2014:2449, σκέψη 62).
- 61 Εντούτοις, η απαίτηση αυτή διατυπώθηκε σε υπόθεση που δεν αφορούσε τη σύναψη συμφωνίας σύνδεσης, αλλά την έκδοση απόφασης σχετικά με τη θέση που έπρεπε να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης, στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος δυνάμει τέτοιας συμφωνίας. Όπως όμως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 70 των προτάσεων της, ακριβώς σε αυτό το ειδικό πλαίσιο, ήτοι στο πλαίσιο της απόφασης που εκδίδεται, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφοι 8 και 9, ΣΛΕΕ, με ειδική πλειοψηφία χωρίς τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, απαιτούνταν η προσθήκη ειδικής νομικής βάσης προκειμένου να διασφαλιστεί η μη παράκαμψη τυχόν αυστηρότερων διαδικαστικών απαιτήσεων του οικείου τομέα.
- 62 Αντιθέτως, δεδομένου ότι η σύναψη συμφωνίας όπως η ΣΕΣ δεν αφορά μόνον έναν συγκεκριμένο τομέα δράσης, αλλά, αντιθέτως, ένα εξαιρετικά ευρύ σύνολο τομέων αρμοδιοτήτων της Ένωσης με σκοπό την υλοποίηση της σύνδεσης μεταξύ της Ένωσης και τρίτου κράτους και ότι η εν λόγω σύναψη απαιτεί, εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο,

στοιχείο α', σημείο i, και παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίοδος, ΣΛΕΕ, ομοφωνία καθώς και την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δεν υφίσταται, στο πλαίσιο μιας τέτοιας σύναψης συμφωνίας, κανένας κίνδυνος παράκαμψης αυστηρότερων διαδικαστικών απαιτήσεων.

63. Επισημαίνεται περαιτέρω ότι η ανάγκη προσθήκης ειδικής νομικής βάσης εμπίπτουσας στον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ στις διατάξεις μιας συμφωνίας σύνδεσης οι οποίες εμπίπτουν σε τομέα αρμοδιότητας της Ένωσης που καλύπτεται από τον τίτλο αυτόν δεν μπορεί να συναχθεί ούτε από τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία, κατ' εξαίρεση, οι πράξεις που επιδιώκουν πλείονες σκοπούς ή έχουν πλείονα συστατικά στοιχεία που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, χωρίς ο ένας σκοπός να είναι παρεπόμενος σε σχέση με τον άλλο, πρέπει να στηρίζονται στις αντίστοιχες διαφορετικές νομικές βάσεις [πρβλ. απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Συμφωνία με την Αρμενία), C-180/20, EU:C:2021:658, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
64. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει, στον τομέα των συμφωνιών συνεργασίας για την ανάπτυξη, ότι η απαίτηση μια τέτοια συμφωνία να στηρίζεται σε διάταξη πέραν της γενικής νομικής της βάσης, εφόσον αφορά κάποιον συγκεκριμένο τομέα, θα καθιστούσε την αρμοδιότητα και τη διαδικασία που προβλέπει η εν λόγω νομική βάση άνευ αντικειμένου [πρβλ. απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Συμφωνία με την Αρμενία), C-180/20, EU:C:2021:658, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
65. Οι εκτιμήσεις αυτές ισχύουν *mutatis mutandis* και για τις συμφωνίες σύνδεσης, των οποίων οι σκοποί έχουν ευρύ περιεχόμενο, υπό την έννοια ότι τα αναγκαία για την επίτευξή τους μέτρα αφορούν ένα ευρύ σύνολο τομέων αρμοδιότητας της Ένωσης.
66. Αυτό ακριβώς συμβαίνει στην περίπτωση της ΣΕΣ, καθότι, όπως επισήμανε το Συμβούλιο με τις παρατηρήσεις του, προκειμένου να διασφαλιστεί, μεταξύ των συμβαλλομένων στη συμφωνία μερών, δίκαιη εξισορρόπηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων καθώς και η ενότητα των 27 κρατών μελών, η ΣΕΣ έπρεπε να έχει αρκούντως ευρύ περιεχόμενο.
67. Ως εκ τούτου, λαμβανομένου υπόψη του εύρους της ΣΕΣ, του πλαισίου σύναψής της και των σαφών δηλώσεων του συνόλου των εμπλεκόμενων θεσμικών οργάνων και των κρατών μελών καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση, η ένταξη στη συμφωνία αυτή, παράλληλα με τους κανόνες και τα μέτρα που εμπίπτουν σε διάφορους άλλους τομείς του δικαίου της Ένωσης, διατάξεων που εμπίπτουν στον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ εντάσσεται στον γενικό σκοπό της εν λόγω συμφωνίας, ο οποίος έγκειται στο να θέσει τις βάσεις για μια ευρεία σχέση μεταξύ των μερών, σε ένα πλαίσιο ευημερίας και καλής γειτονίας που χαρακτηρίζεται από στενές ειρηνικές σχέσεις βασιζόμενες στη συνεργασία, με σεβασμό στην αυτονομία και την κυριαρχία των μερών.
68. Στην επιδίωξη ακριβώς του σκοπού αυτού συμβάλλει ο μηχανισμός παράδοσης που καθιερώνει η ΣΕΣ, δεδομένου ότι τα συμβαλλόμενα μέρη ανέφεραν, στην αιτιολογική σκέψη 23 της ΣΕΣ, ότι η συνεργασία τους όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τη διερεύνηση, την ανίχνευση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων και την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων θα επιτρέψει την ενίσχυση της ασφάλειας του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ένωσης. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ΣΕΣ επιδιώκει πλείονες σκοπούς ή ότι έχει πλείονα συστατικά στοιχεία, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 63 της παρούσας απόφασης.

- 69 Κατά συνέπεια, οι κανόνες σχετικά με την παράδοση προσώπων βάσει εντάλματος σύλληψης που περιέχονται στη ΣΕΣ, ειδικότερα δε στο άρθρο 632 το οποίο αφορά την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων στα υφιστάμενα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης, μπορούσαν να συμπεριληφθούν στην ως άνω συμφωνία βάσει του άρθρου 217 ΣΛΕΕ και μόνον, χωρίς να τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις του πρωτοκόλλου αριθ. 21.
- 70 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 50 ΣΕΕ, το άρθρο 217 ΣΛΕΕ και το πρωτόκολλο αριθ. 21 έχουν την έννοια ότι το άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο β', σε συνδυασμό με το άρθρο 185, τέταρτο εδάφιο, της Συμφωνίας αποχώρησης καθώς και το άρθρο 632 της ΣΕΣ είναι δεσμευτικά για την Ιρλανδία.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 71 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

Το άρθρο 50 ΣΕΕ, το άρθρο 217 ΣΛΕΕ και το πρωτόκολλο αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες ΕΕ και ΛΕΕ, έχουν την έννοια ότι το άρθρο 62, παράγραφος 1, στοιχείο β', σε συνδυασμό με το άρθρο 185, τέταρτο εδάφιο, της Συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, καθώς και το άρθρο 632 της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου, είναι δεσμευτικά για την Ιρλανδία.

(υπογραφές)